

Valtioneuvoston viestintäosasto
Tiedote
23.3.2016

Tutkimus: Sote – enemmän, paremmin ja halvemmalla?

Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen keskiviikkona 23. maaliskuuta julkaiseman tutkimuksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) uudistuksen kunnianhimoiset tavoitteet ovat keskenään osittain ristiriitaiset, samoin kuin niiden toteuttamiseksi toistaiseksi esitetyt keinot.

Sote – enemmän, paremmin ja halvemmalla? -tutkimuksen mukaan uudistuksen keskeisistä onnistumisen elementeistä – ohjaus- ja kannustejärjestelmä sekä sote-henkilöstön saaminen mukaan uudistukseen – ei ole juuri keskusteltu. Tavoitteina olevat terveyserojen kaventuminen, palvelujen laadun paraneminen ja kustannusten säästöt ovat keskenään ristiriidassa, jollei uudistus onnistu kustannusvaikuttavuuden merkittävässä parantamisessa. Kustannusvaikuttavuuden parantaminen edellyttää, että sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuullisilla alueilla eri toimijat toimivat yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.

Ilman uudenlaisia ohjaus- tai kannustinjärjestelmiä tavoitteiden saavuttaminen on epätodennäköistä. Suoritusmittarit ja niihin liittyvät kannustimet ohjaavat toimintaa myös terveydenhuollossa, mutta huonot mittarit johtavat käyttäytymisen vääristymiin ja aiheuttavat mittareiden manipulointia. Toimivan ohjaus- ja kannustinjärjestelmän luominen on hyvin hankalaa tutkimustiedon hajanaisuuden sekä suorituksenarviointiin liittyvien haasteiden vuoksi.

Tutkimuksen yhteydessä sote-alan ammattilaisille helmikuussa 2016 tehdyn kyselyn perusteella yksityistä ja julkista sektoria ei tule asettaa korostetusti vastakkain valinnanvapaudesta ja kilpailusta riippumatta. Kyselyyn tulleissa vastauksissa toivottiin, ettei nykyisen sote-järjestelmän hyvin toimivia osia hukattaisi uudistuksessa, ja että alan ammattilaiset saavat ajantasaista ja oikeaa tietoa uudistuksen etenemisestä.

Julkaistun tutkimuksen tavoitteena oli analysoida sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteita ja keinoja eri näkökulmista. Tietoa on hankittu kansainvälisestä ja kotimaisesta tutkimuskirjallisuudesta, kansainvälisellä yhteistyöllä, sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajille tehdyllä laajalla kyselyllä ja kuntien lausuntoja analysoimalla.

Tutkimuksen ovat tehneet *Antti Kauhanen, Annu Kotiranta, Martti Kulvik, Jukka Lassila, Sirpa Maijanen, Marja Tähtinen ja Tarmo Valkonen* Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksesta. Julkaisu on toteutettu osana valtioneuvoston vuoden 2014 selvitys- ja tutkimustoiminnan toimeenpanoa.

Lisätietoja valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnasta: <http://tietokayttoon.fi>

Lisätietoja: tutkimusneuvonantaja Tarmo Valkonen, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA, p. 050 329 6014 sekä projektipäällikkö Sari Löytökorpi (valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta), p. 0295 160 187, valtioneuvoston kanslia